

telse for den sidste, som der tidligere var. Jeg gjentager det, jeg betragter dette Spørgsmaal som et theoretisk; men praktisk har vistnok den nuværende Ordning viist os nogle Fordele, hvortil jeg regner, at vi ved denne Lovs Behandling have haft en ganske anden Afgang og Tillabelse til at behandle store politiske og finansielle Spørgsmaal, som hidtil ved Finantslovens første Behandling, og vistnok med Rette, have været Rigsdagen affaarne; der vil jo ligeledes nu kunne erholdes Oplysning om forskellige finansielle Anliggender, som deels ere kongerigiske og deels angaae Fællesmonarchiet. Til saadanne henregner jeg den Toldgodtgjørelse, som skal svares af Kongeriget til Monarchiet med Hensyn til Jernbanen. Jeg har tidligere haft Anledning til at gjøre den Betragtning gjældende, at det synes ubilligt, at Kongeriget skal udrede Godtgjørelse for det Materiale, der indføres til en Jernbane, som har en ganske anden gennemgaaende Betydning for hele Monarchiet, end noget af de andre Stykker Jernbaner, der ere anlagte i de forskellige Landsdele, og for hvilke en Toldfrihed har været tilstaaet; thi det Jernbanenet, som nu anlægges her i Landet, har jo ogsaa directe Nytte for Jernbanerne i Slesvig og Holsteen og vil bringe disse Baner store Fordele; det forekommer mig derfor ikke, at der fra de andre Landsdeles Side kan gjøres nogen grundet Erindring imod, at ogsaa Kongeriget faaer den samme Frihed med Hensyn til at erlægge Told for Jernbanemateriale, som er tilstaaet dem; denne Toldgodtgjørelse er anslaaet at ville andrage 6 à 700,000 Rd., saa at, selv om man derfra drager de 62 pCt., som paa en vis Maade, naar de komme ind i Monarchiets Kasse, igjen komme Kongeriget tilgode, vil det dog ikke være nogen ganske ringe Sum, for hvis Udredelse Kongeriget forskaanes, naar en saadan Toldfrihed ved Finantsministerens Foranstaltning kan ventes bevilget af Rigsraadet.

I Forbindelse hermed skal jeg tillade mig at gjøre et Par Bemærkninger med Hensyn til den Jernbanecontract, som er affluttet og ombeelt her i Thinget. Jeg skal da begynde med at udtale min Anerkjendelse af den Omsigt, hvormed denne Contract er bleven affluttet; der

er imidlertid tvende Punkter, med Hensyn til hvilke jeg vil henstille til den tidligere Underrigsminister, som for Dieblisset er tilstede i Salen, om han vil meddele nogle Oplysninger. Det er med Hensyn til Liden for Jernbanelinens Udførelse bestemt, at den Linie, som bliver den næstsidste, vil blive Linien mellem Veile og Aarhus, hvilket, saavidt man kan see af Jernbanecontracten, er begrundet deri, at der skal anstilles nærmere Undersøgelser om, ad hvilken Vej man vil forbinde disse Punkter. Det forekommer mig nu, at foruden at vistnok i Aarenes Lov alle de Linier, om hvilke der rimelig eller urimelig kunde være Spørgsmaal, i Aarenes Lov ere meget nøie undersøgte, er der en særlig Anledning, hvorfor jeg netop kunde ansee det ønskeligt, at den Linie fremfor alle maatte blive hurtigst muligt bestemt, saaledes at der ikke let kunde blive Spørgsmaal om en Forandring deri, og at den tillige maatte være en af de allerførste, der kom til Udførelse. Det forekommer mig nemlig, at Staten har en væsentlig Interesse i, at den Jernbane, der først skal være færdig, nemlig den saakaldte Tverbane, faaer den størst mulige Trafik saasnart som muligt; jo større Trafik man kan bringe til denne Bane — og den kan være ringe nok endda — desto bedre vil jo Staten komme ud af det med at betale Renter af Anlægget. Men ogsaa af den Grund vilde jeg ansee dette ønskeligt, at det var den Vej, som denne Linie skulde gaae, der ved Jernbanelovens Behandling var meest omstridt. Naar man nu lægger en Jernbane til Aarhus samt en Jernbane fra Veile sydøst og udfører den sjeneste Bane, kort sagt faaer det hele Jernbanenet færdigt undtagen det paagjældende Stykke, saa vil der naturligvis fra alle Sider i Befolkningen i de Egne blive en saa overordentlig Begjærighed efter at faae en Tilslutning til Syd og Nord, at det vil være den Regjering, der da er ved Røret, muligt, at faae Stemning for at anlægge hvilken som helst Linie, den vil, naar den blot kan blive hurtig færdig. Jeg anseer det for at være meget uheldigt, at Sagen staaer saaledes, thi det forekommer mig, at Alle, der ifjor forenede sig om at stemme for Loven, have en Slags Fordring paa at faae en fuldkommen Sikkerhed for, at de Ve-